

NİNEMİN ALTIN ÖĞÜDÜ

Yazlar, kısa ve kurak ; kışlar, uzun ve soğuk geçer bizim buralarda. Etilerin çatıları, koca ağaçların gövdeleri kaybolur kardan. Suyu akan bir musluğuğunuz, dumanı tüten bir ocağınız varsa bölgenin en şanslı insanlarındanınız. Coğrafyamız, kaderimiz gibidir; sarp yokuşlar, yalın kayalıklar, erken doğup erken batan Güneş...

İklim ve coğrafik şartlar yüreğimizi soğutmaz, dört mevsim sıcaktır yüreğimiz. Severiz, seviliriz, paylaşırız, güleriz, güldürürüz her daim. Geçen yıl, kış mevsimi sert bastırdı, çok kar yağdı. Camlarımız kardan kapanırken çatıdan sarkan buz sarkıtları evlerimizin dışından süsü gibiydi. Uzun ve soğuk geçen kış boyunca yaz gelecek, köye gideceğim, keailetle dağlarda koşup Güneşe doyacağım diye hayaller kurdum. Ninemin altın öğütlerine hazırlandım.

Her yaz tatilinde olduğu gibi karnemi alır almaz köye gittik. Yaz mevsimi şehir merkezinde iyice hissedilir olmuş, sıcaktan bundalmaya başlamıştık. Aynı vakitlerde köyümüz doğal iklimiydi, sırtımıza bir sal veya hırka almadan dedemin kocaman ailenin için yaptırdığı balkonda oturamazdık. Güneş, tarlaları, ekinleri, baskaları beslerken saçlarını yakıp sarıya çevirmiş, yonaklarını karurup al al etmişti. Dev ceviz ağaçlarının altında doğaya ve yeşile doymuştuk. Köyün çocuklarına çelik çomak, körebe, saklambar, aşık ayınbırıyla günü geçirip, katık - ekmele karnemizi doyurup deliksiz uyurduk.

Güneşlin batmaya yöneldiği, kavak ağaçlarının serin estizi biroksam üstüydü. Bahçedeki hortumu alıp suyu koyunataa harcadım. Suyla oynamanın tadına öylesine dalmışım ki ninemin "Esra" diye çağırmasıyla irkildim. "Esra, kapa kız o aşmeyi, suyu boşa akıtıyorsun, bilmez misin israf haramdır?" diye devam etti. Bu sözler yüzüme bir tokat gibi çarptı, saatlerde kulaklarımda aınladı. Ninem 86 yaşında ama yeri gelin gibi gençcecik bir kadındı. Şefkat kahramanı, güler yüzlü, misafirin perver, alışkan ninem. Elindeki tüm doğal kaynakları en verimli şekilde kullanır, asla israf etmezdi. Yaz, kış köyde kalır, eker, bicer bire bin ürün alırdı. Yetiştirdiği mahsüllenden ihtiyaç sahiplerine aaval aaval hediye gönderir ama tek bütçeyi tasesini israf etmezdi. Elleri bereketli ninemden öğrendik ve-rimli kullanmayı her şeyi ve israf etmemeyi hiçbir şeyi. Ben boşa yonen isikla kapılmayı ninemden öğrendim. Bir odanın çıkarken lamba açık kalmışsa

Ve boşa yarıyorsa "Esra, Çıla---" sesini duyardım. Çıla ışık demek ki, asla boşa yarılmamalıydı, israf edilmemeliydi. Bu doğruların en doğrusu da çocuklara enerjiyi verimli kullanma bilinci aşılamaktır.

O gece biraz üzgün uyudum. Ninem beni çok sevdi, nedensiz boşa akıttım diye kızdı ki? Sabah sıcak ekmeğin kokusuyla uyandı. "Erken kalkar, yol alır." diyor ninem, dedem ve tüm köy halkı sabah namaza uyanır, bahçe, bostan, hamur, hayvanların bakımı gibi işleri hallederdi. Güneşi bile israf etmezlerdi. Gün ışığını da verimli kullanırdı. Evlerin çatılarındaki güneş enerjileri sayesinde sıcak su için ayraç yakıt harcamazlardı. Ev halkı, kahvaltıda şer şakrak oturdu, güle-gözleri ve hoş sohbetleriyle önce ruhlar sonra karneler doyurulurdu. Ninem, güneşten sarımsak saçlarını okşayıp, kafamın üstüne tatlı bir öpücük yerleştirerek elimden tuttu, sofraya yanına oturttu, en güzel lokmayı seçerek avudarıma koydu. "Benim güzel kızım, bizim dinimizde israf haramdır, biz sahip olduğlarımızı tüm enerji kaynaklarımızı en verimli şekilde kullanır boşa harcamayız." dedi. "Bizim peygamberimiz dere kenarında abdest alırken bile suyu israf etmemeleri emreder." diye devam etti. Gönlümü alan bu sözler, beynime işlendi.

Saçını ak ak ninem, o yaşıyla çok şakşıp üretir, paylaşır ama asla israf etmezdi. Elektrik, su, kızlık yakıt, ocakta kullanılan gaz hiçbir zaman boşa harcanmazdı. Bu yüzden evi de ömrü gibi bereketliydi.

Rüya gibi geçen yaz tatili bitti, okullar açıldı. Derste Türkçe öğretmenim, "Enerji tasarrufu, verimliliği nedir." diye sorunca bana tatil de güzel bir ders veren ninemi anlattım. "Benim ninem, buzluktan aldığı ürünleri gözden geçirmek için dolabın normal kısmında bekletir, yemekleri soğumadan dolaba koyar, kış gelince kapı-penceresini öyle güzel onarır, sünger ve battla besler ki asla içeride yanan sobanın ısısı dışarı çıkmaz, köy evine dış cephe yalıtımı yaptı. Kardan evi kaybolda bile bizim yaşlılar üşümez. Bahçesindeki kuyu suyunu bile boşa akıtmaz." diye. Ardında öğretmenimi ve sınıf arkadaşlarımı köyümüze davet ettim. Nineme hayran kalmışlardı. Okul koridorlarında boşa yanan ışıkları söndürmemi ninenden mi nas aldığımı anlattılar. Ninemin altın öğretmeni enerji tasarrufu ve verimliliği konusundaki bilincini yaşantısı arkadaşlarıma ve bana örnek oldu, bizim bilincini yattığımız da bizden sonraki nesillere örnek olacaktı. Buğrun köyüne birlikte yaşayalım doğru kuralları, tüm enerji kaynaklarımızı verimli kullanalım.